
СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Дияна Димитрова Янкова

департамент „Англистика“, Нов български университет

Професионално направление 2.1. Филология

за придобиване на научната степен „доктор“ в област на висше образование 2. Хуманитарни науки по професионално направление 2.1. Филология, научна специалност: Германски езици (немски език), с кандидат Силвия Василева Василева

Представената от Силвия В. Василева работа на тема ТЕКСТОЛИНГВИСТИЧНИ ОСОБЕНОСТИ НА ПУБЛИЦИСТИЧНИ ТЕКСТОВЕ С ИКОНОМИЧЕСКА ТЕМАТИКА НА НЕМСКИ ЕЗИК В СРАВНЕНИЕ С БЪЛГАРСКИ има за обект на изследване публицистични текстове с икономическа тематика в немски и български език, като целта е да се анализират техните особености от текстолингвистична точка с оглед на обучението и практиката на превода. В анализа си авторката проследява тематичната кохерентност, съдържателната и логическа структура на текстовете, степента на тяхната специализираност, намиращи отражение в лексико-семантичните особености на текстовете.

Дисертационният труд се състои от изложение, което включва 5 глави, уводна и заключителна част, библиография и приложение с практическа част. Дисертационният труд е в обем от 159 стр., следват таблици (15), библиография (104 заглавия на научни публикации на български, немски и английски език). Приложението е отделен том от 145 стр. и е структурирано съобразно формулираните в увода 5 задачи за доказване на работната хипотеза. Отделно са представени: Автореферат, Приноси и декларация за оригиналност на резултатите, Списък на публикациите по темата на дисертацията.

В краткия увод (3 – 10 стр.) Силвия Василева формулира основната цел и задачите, посочва обекта на изследването, обосновава избора на темата, описва метода на работа и структурата на дисертационния труд. Докторантката мотивира избора на темата с отсъствието на подобни изследвания, особено на ниво текст и с приложението на резултатите за целите на чуждоезиковото обучение за изграждане на умения за работа със

специализирани публицистични текстове на икономическа тематика. Корпусът на изследването е съставен от електронни и печатни текстове на двата езика от специализирани медии, а методът се основава на когнитивната текстова лингвистика в комбинация с описателна и съпоставителна методика.

Към тази уводна част възникват няколко въпроса. Не става ясно по какви критерии са избрани конкретните текстове за анализ (макар и впоследствие тематично разпределени), нито защо корпусите в двата езика не са еднакви по обем, както и защо са от различни периоди и доста неравномерно разпределени. Също така няма ясна обосновка защо се приема конкретната работна хипотеза, върху която е изграден анализът.

В първите две глави Силвия Василева представя теоретичната база на изследването, като прави преглед на основните семантични, прагматични и когнитивни направления в областта на лингвистиката на текста, които имат отношение към изследването, и уточнява основните работни понятия. Отделя се внимание на съдържанието и дефиницията на различните критерии за текстуалност, както и понятията текстов тип и текстов вид, особено застъпени в немската текстолингвистика. Разглеждат се различните класификации на медийни текстове, особеностите на специализирания език и степента на специализираност, изразена чрез съотношението на термини и нетерминологизирана лексика, видовете икономически текстове. Това, което на места липсва е ясната критична позиция на докторантката относно различните теории и класификации, както и обобщаващ авторски коментар какво отношение имат те към методиката на конкретното изследване.

Преглед на методите на съставителен анализ на надизреченско ниво е темата на третата глава а дисертацията, в която се разглеждат начините на разгръщането на темата и връзката с изграждането на кохерентността на текста, последвано от методи за прагматичен анализ на функцията на текста. Подробно се представят моделите за анализ на Флук (1997), Булман и Фарнс (2000) и Бринкер (2010), като се изтъкват техните предимства и недостатъци. Моделите се илюстрират с анализ на собствения корпус и по този начин се обосновава комбинирането и допълването на методиката, която да отговаря на целите на нейното изследване. Моделът за текстолингвистично изследване, предложен от докторантката се състои от следните компоненти: ситуиране на текста, разгръщане на темата и подтемите, функция на текста и индикатори, подемане на темата, степен на специализираност, цитиране на източници (стр. 87-88).

Аналитичната част на работата е добре изпълнена и ясно показва приликите и отликите между двата езика. Резултатите от анализа са представени в четвърта глава и

обобщени в пета глава. Докторантката отбелязва, че подложената на проверка работна хипотеза се потвърждава и че именно приликите между двата езика са наблюдават по отношение на тематичната кохерентност, съдържателната и логическа структура и лексико-семантичните особености, а разлики се откриват в разгръщането на темата, лексико-семантичната структура при изразяването на денотатите и при цитирането на източниците.

Заклученията и изводите от анализа могат непосредствено да се внедрят в обучението на студенти-филолози, както и в преводаческата практика. Работата щеше да спечели от включването на насоки за бъдещи изследвания, които да бъдат продължение на разработената от докторантката тема.

Авторефератът отразява достоверно структурата и съдържанието на дисертационния труд. Съгласна съм с приносите на изследването, посочени в автореферата. Представени са 3 научни публикации по дисертационния труд, едната под печат, в списания и сборник в България, и едно участие в конференция. В тази връзка бих искала да изтъкна колко е важно апробацията на работата на всеки изследовател и бих насърчила С. Василева да се стреми да представя изследванията си по-често на специализирани научни форуми.

В дисертацията се наблюдават технически неточности, като отсъствието в библиографията на някои от цитираните в текста източници, неправилно и несистематично цитиране на автори, които присъстват ту само с фамилно име, ту с малко и фамилно име, както и доста печатни грешки. Предлагам също несвойствената за българския език лексема *рекуренция* да се замени с *повторение*.

Заклучение. Независимо от критичните бележки и препоръки, в качеството си на член на журито съм убедена, че дисертационния труд на Силвия Василева Василева отговаря на изискванията на ЗРАС, Правилника за неговото приложение и Наредбата за развитието на академичния състав на НБУ и предлагам на научното жури да гласува за допускането до избор от Академичния съвет на НБУ.

Дата: 22.08.2015

Подпис: